АЗЫҚ-ТҮЛІК КӘСІПОРЫНДАРЫ ЖҰМЫСШЫЛАРЫН ГИГИЕНАЛЫҚ БАҒЫТТА ОҚЫТУ

Орындаған: Нұртай Ш

Топ: ҚДС 15-001-02

Тексерген:

2019жыл

ЖОСПАРЫ:

- **1.кәсіпорын қысқаша түсініктеме**
- 1.2. **Кәсіпорынның өндірістік және нарықтық байланыстары**
- **1.3. Кәсіпорынның негізгі мақсаттарЫ мен міндеттері**
- **2. кәсіпорын жұмысшылары (ПЕРСОНАЛДАР)**
- **3. Қазақстан Республикасының жұмысшылар туралы заңнамасы**
- **4. Қорытынды**
- **5.Әдебиет тізімі**

КӘСІПОРЫН

- – қоғамдағы еңбек бөлінісі – қоғамдағы еңбек бөлінісі жүйесіндегі оқшауланған дербес өндірістік-шаруашылық бірлік, яки заңды тұлға – қоғамдағы еңбек бөлінісі жүйесіндегі оқшауланған дербес өндірістік-шаруашылық бірлік, яки заңды тұлғақұқығы берілген шаруашылық жүргізуші субъект – қоғамдағы еңбек бөлінісі жүйесіндегі оқшауланған дербес өндірістік-шаруашылық бірлік, яки заңды тұлғақұқығы берілген шаруашылық жүргізуші субъект; өндірістік-шаруашылық қызметті ұйымдастырудың негізгі нысаны. Ол әлеуметтік қажеттіліктерді қанағаттандыру және пайда алу мақсатымен еңбек ұжымын – қоғамдағы еңбек бөлінісі жүйесіндегі оқшауланған дербес өндірістік-шаруашылық бірлік, яки заңды тұлғақұқығы берілген шаруашылық жүргізуші субъект; өндірістік-шаруашылық қызметті ұйымдастырудың негізгі нысаны. Ол әлеуметтік қажеттіліктерді қанағаттандыру және пайда алу мақсатымен еңбек ұжымын пайдалана отырып, өнім – қоғамдағы еңбек бөлінісі жүйесіндегі оқшауланған дербес өндірістік-шаруашылық бірлік, яки заңды тұлғақұқығы берілген шаруашылық жүргізуші субъект; өндірістік-шаруашылық қызметті ұйымдастырудың негізгі нысаны. Ол әлеуметтік қажеттіліктерді қанағаттандыру және пайда алу мақсатымен еңбек ұжымын пайдалана

КӘСІПОРЫННЫҢ ӨНДІРІСТІК ЖӘНЕ НАРЫҚТЫҚ БАЙЛАНЫСТАРЫ.

- Казіргі нарық кезеңдерінде кәсіпорыннегізгі буын болып саналады. Тек к әсіпорындарда ғана өнім өндіріліп, жұмысшының өндіріс құралдарымен, еңбек заттарымен тікелей байланысты. өндірістік кәсіпорын болып өндірістік-техникалық бірліктерден тұратын ұйымдастыру - әкімшілік және шаруашылық жұмыстарын өз бетінше жүргізе алатын өндірістік бірлік саналады.
- · **Кәсіпорынның өндірістік-техникалық бірлігі** деп белгілі бір аумақта өнім өндіруге қажетті өндіріс құралдарының топтастырылуын айтады.
- · **Кәсіпорынның ұйымдастыру жұмыстары** құрал-жабдықтарға деген меншік түрін анықтаумен қатар, жұмыскерлер ұжымын құру және ұйымдастыру, сыртқы-экономикалық байланыс қызметін қамтиды.
- ·

- **Кәсіпорынның шаруашылық жұмыстары** алдын ала анықталған өндірістік бағдарламаны орындау барысында ҚР-ғы бекітілген заңдарға сәйкес, өз бетінше жұмыс істеуін және әлеуметтік бағыттылығын көрсетеді.
- ҚР-да кәсіпорын иесі болып оның азаматтары, шетелдіктер, азаматтығы жоқ тұлғалар, олардан құралған заңды тұлғалар.
- **өндірістік кәсіпорын дегеніміз -** өнім өндіру және қызмет түрлерін халыққа көрсету арқылы тұтынушылықты қанағаттандыру және табыс табуды мақсат тұтқан кәсіпкерлер немесе олардың бірігуінен құралған жеке немесе дербес шаруашылық жүргізуші субьектілер тобын айтады.
- Кәсіпорынның басты мақсатына халықтың тұтынушылығын қанағаттандыру және табыс табу жатады.

КӘСІПОРЫННЫҢ НЕГІЗГІ МАҚСАТТАРЫ:

- - өз өнімдері үшін нарықтың көп үлесін жаулап алу
- - жоғары сапалы өнім өндіру
- - технология бойынша нарықта жетекші орынды иелену
- - қолда бар шикізат, еңбек және қаржы ресурстарын ұтымды пайдалану
- - жұмыс бастылықты барынша жоғары деңгейде жеткізу.

БАСТЫ МАҚСАТҚА ЖЕТУ ҮШІН КӘСІПОРЫН БІРҚАТАР МІНДЕТТЕРДІ ШЕШУГЕ ТЫРЫСАДЫ:

- - қандай тауар немесе тауарлар номенклатурасын өндіру және сату керек
- - бұл тауармен қандай нарықтарға шығу керек және нарықта өз позицияларын қалай нығайту керек
- - өндірістің қолайлы технологиясын қалай таңдау керек
- - қандай материалдарды алу және оларды қалай қолдану керек
- - қолда бар қаржы ресурстарын қалай бөлуге болады
- - өндірілетін өнім, оның сапасы, өндіріс тиімділігінің техникалық сипаттамалары бойынша кәсіпорын қандай көрсеткіштерге жету керек.
- Егер кәсіпкерліктің ұжымдық түрін таңдаса онда кәсіпорын бойынша жауапкершілікті серіктестерімен бөліседі. Кәсіпкерге өндірістік және қойма үйлерін, құрал-жабдықтарын, станоктар мен құрал-саймандар, шикізат пен материалдар, жартылай фабрикаттар, коплект бұйымдарын дайындау, жұмыс күшін тарту қажет болады.

КӘСІПОРЫННЫҢ ПЕРСОНАЛ ҚҰРЫЛЫМЫ

- – жұмысшылардың бірқатар белгілері мен категориялары бойынша біріккен жеке топтарының жиынтығы. Олар, өндіріс процесіне қатысуына байланысты: өнеркәсіптік-өндірістік персонал – өндіріспен тікелей байланысты жұмысшылар және өнеркәсіптік емес персонал - өндіріспен және оған қызмет көрсетумен тікелей байланысы жоқ, әлеуметтік инфрақұрылымдағы (кәсіпорын балансындағы балалар бақшасындағы және медицина мекемелеріндегі жұмыскерлер) жатады.

ЕҢБЕК ФУНКЦИЯСЫНЫҢ СИПАТЫНА БАЙЛАНЫСТЫ ӨНЕРКӘСІПТІК-ӨНДІРІСТІК ПЕРСОНАЛ МЫНАДАЙ КАТЕГОРИЯЛАРҒА ЖІКТЕЛЕДІ:

- - жұмысшылар – бұл өндірістік және транспорттық қызмет көрсетумен немесе материалдық құндылықтың пайда болуымен тікелей байланысты жұмысшылар. Жұмысшылар негізгі (өнім өндірісімен тікелей байланысты) және көмекші (өндіріске қызмет көрсетумен байланысты) деп екіге жіктеледі;
- - мамандар - экономикалық, инженерлі-техникалық, заңдылық, әкімшілік және басқа да функцияларды жүзеге асыратын жұмысшылар. Оларға: экономистер, инженерлер, технологтар, заңгерлер, кадр жөніндегі инспекторлар, бухгалтерлер және т.б. жатады.
- - қызметкерлер (техникалық атқарушылар) – қаржылық-есептік функцияларды, құжаттарды дайындау мен толтыратын, шаруашылық қызмет көрсететін және басқа да функцияларды жүзеге асыратын жұмысшылар. Оларға хатшылар, табельщиктер, кассирлер, экспедиторлар және т.б. жатады.

- - басшылар – кәсіпорынды басқару функцияларын жүзеге асыру. Басшыларды мынадай деңгейге бөлеміз: жоғарғы деңгей (жалпы кәсіпорын – басшы, жоғарғы басшы, басқарушы және оның орынбасарлары); орташа (негізгі құрылымдық бөлімшелердің басшылар – цехтардың, бөлімдердің басшылары, сондай-ақ, бас мамандар) және төменгі (арқарушы жұмысын орындаушылар – бюро, сектор, мастерлер басшысы).
- Кәсіпорын персоналын осылайша категорияларға жіктеу нормативтік құжаттарға сәйкес жүргізіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЕҢБЕК ЖӘНЕ ХАЛЫҚТЫ ӘЛЕУМЕТТІК ҚОРҒАУ МИНИСТРІНІҢ 2005 ЖЫЛҒЫ 30 МАУСЫМДАҒЫ N 173-Ө БҰЙРЫҒЫМЕН БЕКІТІЛГЕН ЗАҢНАМАДА

- **Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің біріңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын әзірлеу және пайдалану**
- 4. Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің біріңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы-мемлекеттер ынтымақтастығы шеңберінде Еңбек, көші-қон және халықты әлеуметтік қорғау жөніндегі консультативтік кеңес шешімдерінің негізінде, сондай-ақ ғылыми ұйымдармен әзірленеді және еңбек жөніндегі уәкілетті мемлекеттік органның бұйрығымен бекітіледі.
- 5. Жұмысшылардың жаңа кәсіптері пайда болуына қарай Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің біріңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығына еңбек жөніндегі уәкілетті орган өзгерістер мен толықтырулар енгізіп отырады.

- 6. Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің біріңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығында жұмысшылардың кәсіптері мен жұмыстарының, өндірістер мен жұмыстардың түрлері бойынша тарауларға топтастырылған тарифтік-біліктілік сипаттамалары бар. Тектес өндірістер мен жұмыс түрлері бойынша тараулар, (экономикалық қызмет түрлеріне жатқызу белгісі бойынша) оларға берілген нөмірлермен анықтаманың жеке басылымдарына біріктіріледі.
  Атқарылатын жұмыстардың разрядын анықтау тарифтік-біліктілік сипаттамаларда келтірілген жұмысшылардың жұмыстардың мазмұнын суреттелуіне сәйкес олардың күрделілігіне қарай және жұмысшыларға біліктілік разрядтарын беру - жұмысшылардың біліктілік деңгейіне қойылатын тарифтік-біліктілік сипаттама талаптарына сәйкес жүргізіледі.
- 7. Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің біріңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы басылымдарының құрылымы бірыңғай және онда: анықтаманың осы немесе өзге басылымында жұмыстар мен өндірістердің қандай түрлері қамтылғаны, оны қай ұйымның әзірлегені, жалпы сипаттағы басқа да мәліметтер: жұмысшылар кәсіптерінің разрядтар бойынша тарифтік-біліктілік сипаттары; кәсіптердің алфавиттік сілтемесі мен өзгертілген кәсіптер атауларының тізбесі, анықтаманың бұрынғы қолданыста болған басылымдары бойынша олардың атаулары көрсетілген кіріспе болады.

- 8. Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің біріңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығындағы жұмысшылар кәсіптерінің тарифтік-біліктілік сипаттары қалыптасқан еңбек бөлінісіне, техникаға, технологияға қол жеткізу деңгейіне және еңбек пен өндірісті ұйымдастыруға орай 1-ден бастап 8 разряд бойынша диапазондағы жұмыс күрделілігі бойынша әзірленді және топтастырылды. Экономикалық қызмет түрлерінің барлық бөлігіндегі жұмыстың негізгі көлемі бірінші алты разрядқа, ал жетінші және сегізінші разрядқа жоғары күрделі жекелеген жұмыстар жатады.

ҚОРЫТЫНДЫ:

- Қорытындылай келе кәсіпорын жұмысшылары дегеніміз- кәсіпорынныңкәсіпорынның тікелей материалдық құндылықтаркәсіпорынның тікелей материалдық құндылықтар жасаумен және өндірістік қызметтер көрсетумен, жүктерді тасымалдаумен айналысатын жұмыскерлер. Өндірістік үдеріске қатысуы сипатына қарай негізгі және көмекші жұмысшылар болып бөлінеді. Жұмыстың сипаты мен түріне қарай әрбір кәсіпорынның өзңне сәйкес талаптары болады. Және қойылатын барлық талаптар арнайы құжаттар мен заңдарға сәйкес құрылады.

ӘДЕБИЕТ ТІЗІМІ

- Stud.kz
- Wikipedia.org
- Adilet.zan.kz